

Sygn. I C 425/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Lidia Kopczyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2016 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa

Towarzystwo (...) S.A.

przeciwko

J. S.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego J. S. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A. kwotę 525 zł (pięćset dwadzieścia pięć złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 09.05.2014 roku do 31.12.2015 roku i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 01.01.2016 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego J. S. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A. kwotę 227 zł (dwieście dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 425/15

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. pozwem złożonym do Sądu Rejonowego w Lublinie w dniu 6 lutego 2015 r. wnosił o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu elektronicznym i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego J. S. kwoty 525 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 9 maja 2014 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wnosił o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia pojazdu marki D. o numerze rejestracyjnym (...). Na mocy tej umowy powód zobowiązał się do objęcia pojazdu pozwanego ochroną ubezpieczeniową, a pozwany do zapłaty składek. Jako dowód zawarcia umowy powód wystawił polisę ubezpieczeniową. Pomimo upływu terminu płatności, który nastąpił 8 maja 2014 r., pozwany nie uiścił należnej składki. Powód wykonał swoje zobowiązanie świadcząc ochronę ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia w okresie na jaki została zawarta umowa. W związku z tym, że pozwany nie opłacił składki od zawartej umowy, pozostała

należność do zapłaty w kwocie 525 zł. Pomimo wezwania do zapłaty, pozwany nie uiszczył żądanej kwoty. Powód dochodzi należności jako następca prawny (...) Asekuracja Towarzystwo.

W dniu 19 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanego J. S. na rzecz powoda Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 525 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 maja 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 210 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (nakaz k. 5 akt).

Ze względu na nieprawidłowy adres pozwanego, postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie uchylił nakaz zapłaty i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie do rozpoznania według właściwości (postanowienie k. 9 akt).

Po przekazaniu sprawy do tutejszego Sądu powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w całości (pозew k. 13-16 akt).

Pozwany J. S. wnosił o oddalenie powództwa w całości. Pozwany przyznał, że zawierał umowę ubezpieczeniową z powodem, nie kwestionował wysokości składki ubezpieczeniowej dochodzonej pozwem oraz faktu, iż za okres objęty pozwem składki nie opłacił. Pozwany podniósł, iż zawarł umowę ubezpieczeniową z innym ubezpieczycielem i dlatego uznał, że nie ma obowiązku opłacić składki u powoda.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Właściciel samochodu D. numer rejestracyjny (...) – J. S. zawarł z powodem (...) S.A. umowę ubezpieczenia komunikacyjnego na okres od 21 lutego 2012 r. do 20 lutego 2013 r. Łączna składka ubezpieczenia za roczny okres wynosiła 408 zł (dowód: kserokopia polisy k. 30-31 akt).

Umowa ubezpieczenia została przedłużona przez strony na okres od dnia 21 lutego 2013 r. do 20 lutego 2014 r. W dniu 17 marca 2014 r. powód zawarł umowę z nowym ubezpieczycielem (...) Towarzystwo (...). O zawarciu nowej umowy pozwany nie zawiadomił poprzedniego ubezpieczyciela (dowód: zeznania pozwanego k. 45-46 akt).

Wobec nie rozwiązania umowy z (...) S.A., została ona wznowiona na okres od 21 lutego 2014 r. do 20 lutego 2015 r. Płatność składki od wznowionej umowy była jednorazowa w kwocie 525 zł w terminie do 8 maja 2014 r. (dowód: kserokopia polisy k. 18 akt).

Pozwany nie zapłacił składki za okres od 21 lutego 2014 r. do 20 lutego 2015 r. (dowód: zeznania pozwanego k. 45-46 akt).

Wobec złożonego przez pozwanego oświadczenia, iż rozwiązał z (...) S.A. dotychczasową umowę, Sąd zobowiązał pozwanego do przedłożenia w ciągu 14 dni dokumentów potwierdzających fakt wypowiedzenia umowy. Pomimo upłynięcia zakreślonego terminu pozwany nie złożył dokumentów (dowód: postanowienie k. 46 akt).

Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. jest następcą prawnym (...) S.A. (dowód: odpis KRS k. 20-25 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty dołączone do akt, a w szczególności: pisma k. 17 akt, kserokopię polisy k. 18, 30-32 akt, wezwanie do zapłaty k. 19 akt, odpis KRS k. 20-25 akt, zeznań pozwanego J. S. k. 45-46, 49-50 akt.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny.

Sąd jako wiarygodne ocenił dokumenty, gdyż ich prawdziwość nie budzi wątpliwości i żadna ze stron w toku procesu ich nie kwestionowała. Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego, gdyż znalazły potwierdzenie w zgromadzonych w sprawie dokumentach. Okoliczności faktyczne sprawy nie były sporne, natomiast przedmiotem sporu jest ocena prawna zdarzenia.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z definicją umowy ubezpieczenia zawartą w art. 805 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się do świadczenia na rzecz ubezpieczającego ochrony ubezpieczeniowej, zaś ubezpieczający zobowiązuje się do zapłaty składki. Składka ubezpieczeniowa jest elementem przedmiotowo istotnym umowy ubezpieczenia. Jej wysokość uzależniona jest od wielu czynników, a uiszczana jest zawsze za okres trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela. Składka ubezpieczeniowa uiszczana przez ubezpieczającego jest korelatem świadczenia ubezpieczyciela.

Z art. 813. § 2 kc wynika, że jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłaconą jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia, a jeżeli umowa doszła do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia - w ciągu czternastu dni od jego doręczenia.

Uregulowanie zawarte w art. 813 k.c. jedynie ogólnikowo wskazuje, iż składkę należy obliczyć za czas trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela. Wysokość składek ubezpieczeniowych ustala ubezpieczyciel po dokonaniu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. Ustala się ją w takiej wysokości, która powinna co najmniej zapewnić wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń. Składka ubezpieczeniowa powinna być ustalana według kryteriów przedstawionych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, zwłaszcza w zakresie zniżek lub podwyższeń kwot zasadniczych. Ustawodawca upoważnia ubezpieczyciela do indeksacji składki ubezpieczeniowej pod warunkiem przedstawienia w umowie ubezpieczenia metod i terminów, według których dokonuje się indeksacji. Artykuł 813 § 2 k.c. nie ma charakteru norm bezwzględnie obowiązujących, co pozwala ubezpieczycielowi na odmienne ustalenie sposobu płatności składki ubezpieczeniowej. Uiszczenie składki następuje w oznaczonych w umowie ubezpieczenia terminach i może nastąpić w ratach miesięcznych, kwartalnych itp. Ze względu na fakt, że składka może być rozłożona na raty, składkę taką przyjęło się określać jako składkę bieżącą, w odróżnieniu od składki jednorazowej płaconej z góry za cały okres trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela. W takim przypadku rozróżniamy składkę pierwszą, płatną przy zawarciu umowy ubezpieczenia i skutkującą rozpoczęciem się ochrony ubezpieczeniowej, oraz składki następne płatne za kolejne okresy (M. Orlicki, System prawa prywatnego, t. 8, s. 741).

W niniejszej sprawie strony łączył stosunek umowny wynikający z umowy ubezpieczenia zawartej przez właściciela samochodu D. numer rejestracyjny (...) – J. S. z (...) S.A. na okres od 21 lutego 2012 r. do 20 lutego 2013 r. Na następny okres tj. od 21 lutego 2014 r. do 20 lutego 2015 r. doszło do wznowienia umowy w trybie art. 28 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.), gdyż pozwany nie zawiadomił Towarzystwa w sposób określony w tym artykule o rozwiązaniu umowy.

Zgodnie z art. 28 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy.

Należy zważyć, iż zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze cywilnej ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, to jest przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7 poz. 76). W myśl zatem ogólnych zasad na powódzie spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających jego roszczenie, a mianowicie faktu, iż pozwany jest stroną umowy, a składka została ustalona zgodnie z warunkami umowy, a na pozwanym, iż wywiązał się on z obowiązku złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy w terminie

określonym w art. 28 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Zgodnie z art. 242 k.p.c. jeżeli postępowanie dowodowe napotyka przeszkody o nieokreślonym czasie trwania, sąd może oznaczyć termin, po którego upływie dowód może być przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu.

W niniejszej sprawie powód złożył odpisy umów ubezpieczenia, natomiast pozwany pomimo upływu czasu określonego do przedłożenia dowodu złożenia skutecznego oświadczenia o rozwiązaniu umowy, takiego dowodu nie przedłożył.

W niniejszej sprawie jest bezspornym, że J. S. zawarł umowę ubezpieczenia komunikacyjnego z (...) S.A., którego następcą prawnym jest powód. Pozwany nie wykazał, że w terminie wynikającym z art. 28 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych rozwiązał umowę z (...) S.A. Tym samym doszło do wznowienia umowy na następny okres. Ze złożonej do akt polisy wynika, że umowa ubezpieczenia komunikacyjnego została zawarta na okres od 21 lutego 2014 r. do 20 lutego 2015 r. Łączna składka ubezpieczenia za roczny okres wynosiła 525 zł. Płatność składki została ustalona na dzień 8 maja 2014 r.

Z wyżej cytowanych przepisów wynika, że zawierając umowę ubezpieczenia pozwany J. S. zobowiązany był do uiszczenia składki. Wobec nie uiszczenia należności w terminie, powód był uprawniony do dochodzenia, oprócz należności głównej, odsetek ustawowych w trybie art. 481 §1 i §2 kc.

Jak wynika z art. 476 zd. 1 kc, dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela.

Od 1 stycznia 2016 r. nastąpiła zmiana treści art. 481 kc.

Do dnia 1 stycznia 2016 r. art. 481 kc regulował następująco kwestię **odsetek za opóźnienie**

§ 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Wysokość odsetek z tytułu opóźnienia może zatem być określona przez strony w umowie albo też może wynikać z przepisów prawa (wyżej cytowany § 2). Granicę wysokość odsetek za opóźnienie wyznaczały przepisy o odsetkach maksymalnych, zawarte w art. 359 § 2¹ kc (obowiązującym przed 1 stycznia 2016 r.), który odpowiednio należało stosować. Zgodnie z jego brzmieniem - Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej (czyli. np. umowy) nie może w stosunku rocznym przekraczać 4-krotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP (odsetki maksymalne). W razie zastrzeżenia w czynności prawnej stopy odsetek za opóźnienie wyższych niż odsetki maksymalne wierzycielowi należały się odsetki maksymalne (art. 359 § 2¹ kc – obowiązującym do 1 stycznia 2016 r.). Organem, który określał wysokość odsetek ustawowych do dnia 1 stycznia 2016 r. była Rada Ministrów (art. 359 § 3 kc)

W dniu 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 9 listopada 2015 r.), która znówelizowała m.in. przepisy dotyczące odsetek zarówno tych wynikających z art. 359 kc –odsetek kapitałowych, jak z art. 481 kc –odsetek za opóźnienie, zmieniającą sposób obliczania odsetek i ich wysokość.

Nowa treść art. 481 kc brzmi następująco -

§ 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

§ 2¹. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

§ 2². Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

§ 2³. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w przypadku dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

§ 2⁴. Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie.

Zgodnie z art. 56 cytowanej ustawy nowelizującej – Do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Powód wnosił o zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 9 maja 2014 r. do dnia zapłaty. Biorąc pod uwagę wyżej opisane i cytowane przepisy (zarówno te przed 1 stycznia 2016 r., jak i te po 1 stycznia 2016 r.) Sąd zasądził odsetki ustawowe liczone od kwoty 525 zł od dnia 9 maja 2014 r. do dnia zapłaty, tj.

- od dnia 9 maja 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości odsetek ustawowych – których wysokość odpowiadała żądaniu powoda - których podstawa zasądzenia wynika z art. 481 § 2 kc w zw. z art. 359 § 2 kc w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz

- od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych., których podstawa zasądzenia wynika z art. 481 § 2 kc w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r.

Pozwany przegrał proces w całości. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art 98 § 1 i 2 KPC Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty składają się: opłata sądowa, którą uiszczył powód w elektronicznym postępowaniu upominawczym kwocie 30 zł, opłata od kosztów zastępstwa w wysokości określonej w §6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 poz. 490) oraz opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z tych względów Sąd orzekł jak w wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)